

verslagen & rapporten uit regio

Nieuwsbrief 'Het IJsvogeltje'

In mei 1977 heeft de Vogelbeschermingswacht Limburg haar eerste 'Nieuwstrief' doen uitgaan. Het ligt in de bedoeling om voorlopig één maal per kwartaal te blijven verschijnen. Het secretariaat zal graag tot een uitwisseling komen met andere vogelwachten om geregeld hun bladen te ontvangen. Hiervoor gelieve de organisaties zich in verbinding te stellen met het secretariaat, de heer H. F. Aldenberg, Eenhoornsingel 81c., 6216-Cr-Maastricht, tel. 043-36347.

Vogelwerkgroep De Koperwiek

Het jaarverslag van de Vogelwerkgroep 'De Koperwiek' (correspondentieadres: S. van der Veen, Bitse 23, Assen) bevat 65 gestencilde pagina's over 1975-1976. Vooral aan het nestkastonderzoek werd veel aandacht besteed. Broedvogels werden vastgesteld in het Asser Bos en het Lariksbos. De Bonte Vliegenvanger nam als broedvogel sterk in aantal toe. Voor de Gierzwaluw zullen in de nieuwbouw broedplaatsen moeten worden aangelegd wil deze soort niet gaan verdwijnen, een euvel waar ook op andere plaatsen aandacht aan dient besteed te worden. In de omgeving van Assen bevinden zich twee kleine kolonies van de Blauwe Reiger, terwijl 3 broedgevallen van de Buizerd werden geconstateerd. A. J. van Dijk gaat nader in op de slaapplekken van de Regenwulp in Noordoost-Nederland.

Losse nummers van dit verslag zijn verkrijgbaar door storting van f 4,— op gironummer 3097183 tnv Penningm. VW 'De Koperwiek', Hans Schipper, Slinge 61, Assen onder vermelding van: 'Verslag 75/76'.

De Grutter

Oók de Vogelwacht Zaanstreek (\pm 170 leden en bijna 1100 donateurs) is gestart met een eigen orgaan (gestencild) dat aandacht wil schenken aan eigen verenigingsnieuws in het 'vogelen' in de Zaanstreek in al haar geledingen. Mart van Herp, voorzitter, schrijft als inleiding in het eerste nummer onder meer: 'In april 1953, zo'n kleine tien jaar ná de oprichting van onze vereniging, verscheen het eerste nummer van 'Wiek en Sneb'. Zoals later zou blijken was dit blad van bijzonder hoog gehalte, waaraan nog velen van ons met genoegen terugdenken. In dit blad konden, naast onze eigen vereniging, later ook andere verenigingen hun nieuws kwijt. De naam was bedacht door Rein Stuurman en Ko Zweeres, geen onbekende namen in de vogelwereld. Het blad werd door enige leden rondgebracht. Zoals was te verwachten sloten steeds meer verenigingen zich aan bij 'Wiek en Sneb', dat

binnen vijf jaar uitgroeide tot een landelijk orgaan en inmiddels was omgedoopt in 'Het Vogeljaar'. Het gevolg van deze groei was dat het verenigingsnieuws nauwelijks meer aan bod kwam. Het is verheugend dat een aantal jonge krachten binnen de vereniging daarom weer een eigen orgaan willen uitgeven. En nu is het dan weer zover, het eerste nummer ligt voor u, we zijn gestart op de manier van 'Wiek en Sneb'. De geschiedenis herhaalt zich'.

Wij wensen de redactie van 'De Grutter' (Mieke Siffels, Lex en Ron Brinkman) veel succes. Het redactie-adres is: Venusstraat 47, Krommenie, tel. 075-216515.

Kwartaalblad 'De Meerkoet'

De Vogelwerkgroep Wieringermeer is met een Mededelingenblad uitgekomen, waarvan nr. 1 in juli 1977 is verschenen. Het eerste nummer bevat 14 gestencilde pagina's, waarin onder andere over het Baltsgedrag van de Bergeend (door Ruud Brouwer) en de Grote Bonte Specht (O. L. de Vries) wordt geschreven. Ook bevat het verslagen en een rubriek Veldwaarnemingen. Het secretariaatsadres is de heer P. C. Meijer, Koningin Julianalaan 18, Slootdorp, tel. 02278-441.

Natuur 2000

Wie in 1978 'Het Vogeljaar' wil blijven ontvangen, dient nu spoedig Bfrcs 200,— te storten op rekening nr. 000-0328866-36 van Natuur 2000, Bervoetstraat 33, Antwerpen. De gewone N2-contributie voor 1978 (incl. abonnement op het bondsblad 'Beenbreek') bedraagt Bfrcs 150,—. J. Smeyers

Natuurhistorische documentatie Oostelijk Zeeuwsch-Vlaanderen

De Stichting Katholieke Openbare Bibliotheek Oostelijk Zeeuwsch-Vlaanderen Oost (Sportlaan 14, postbus 54, Hulst, tel. 01140-3532) heeft in samenwerking met de Vogelwacht 'De Steltkluut' een lijst samengesteld van natuurhistorische literatuur over Oostelijk Zeeuwsch-Vlaanderen welke in de Openbare Bibliotheek te Hulst is te raadplegen. De uitgave is van september 1977. Nadere inlichtingen bij bovenstaand adres.

Wieringen en Stevinsluizen

Over 1976 verscheen een gestencild verslag van 14 pagina's met vogelwaarnemingen op Wieringen en Stevinsluizen door J. M. & J. Ch. Boshuizen jr., p/a Nieuwendammerdijk 66, 1022-Amsterdam, tel. 020 272088. Geïnteresseerden kunnen nader contact opnemen.

35 mille voor nieuws Haags vogelasiel

Alleen al in de regio Den Haag worden jaarlijks meer dan 2500 vogelslachtoffers ter behandeling aangeboden. Maar al enkele jaren heeft onze vereniging geen officieel vogelasiel meer.

Er is dringend behoefte aan een nieuw vogelasiel. Een asiel, waar zieke vogels, verkeers- en olieslachtoffers kunnen worden opgevangen. Waar ook jonge, uit het nest gevallen, vogels kunnen worden opgekweekt om ze later weer in de natuur terug te zetten. En dat alles natuurlijk met medische begeleiding.

Aan de voorbereiding hiervan wordt hard gewerkt. De plaats is al bekend: op het terrein van 'school en kindertuinen' in het Zuiderpark. Verder heeft het Anjerfonds ons verblijd met een subsidie van f 10.000,— in de bouwkosten.

Voor al die geboden hulp zijn wij bijzonder dankbaar. Bovendien kunnen wij uit een reservefonds van onze vereniging f 20.000,— lenen, terug te betalen in 5 jaar ten laste van de exploitatierekening. Maar hiermee zijn wij er nog niet. Want voor de totale asielbouw verwachten wij bovendien nog ongeveer f 35.000,— nodig te hebben. En daarvoor doen wij een beroep op u. Met rond 2000 leden van onze vereniging en lezers van 'Het Vogeljaar' moeten wij toch een heel eind kunnen komen. Alle giften, ook de kleintjes zijn van harte welkom! De vogels rekenen op uw aller steun. 'Laat een veer voor ons vogelasiel' en stort uw bijdragen op postrekening 275 200 tnv Penn. Ver. v. Vogelbescherming 's-Gravenhage en omstreken', Den Haag met vermelding 'actie bouw Vogelasiel Zuiderpark'.

- Het Bestuur van de Vereniging voor Vogelbescherming 's-Gravenhage en omstreken.

Inventarisaties Alkmaar

De eerste biologische uitgave van de Christelijke en Katholieke Jeugdbond voor Natuurvrienden (CKJN), afdeling Alkmaar bevat inventarisaties welke in gebieden bij Alkmaar zijn uitgevoerd, met name de Alkmaarder Hout, dat ernstig wordt bedreigd. De Nieuwe Hout, Algemene Begraafplaats, Kennemerpark, de 'Zandput' en Oosterhout werden, voornamelijk in 1974 en 1975, op de vogelbevolking geïnventariseerd, waardoor goed vergelijkingsmateriaal met vroeger en later voorhanden is. Het voorkomen van de Dodaars in Alkmaar en omgeving werd bestudeerd. Zoogdieren, amfibieën, reptielen en loopkevers komen ook aan bod.

Richard Brink & Jan Cevat: Biologische uitgave van verschillende inventarisaties. Gestencild, 69 pagina's (1976). Uitg. CKJN, afd. Alkmaar. Verkrijgbaar door storting van f 4,70 (incl. f 1,70 porto) op gironummer 3 347 878 tnv Penningm. CKJN, afd. Swammerdam, p/a A. Agnesstraat 4, Alkmaar,

Botulisme in Zeeland in 1976

De Provinciale Waterstaat in Zeeland geeft de omvang en de betekenis van vogelsterfte door botulismus in de zomer van 1976 in Zeeland in een verslag weer. Mede door het tijdig opruimen van dode vogels schijnt het dat de sterfte in 1976 in deze provincie de helft minder was dan in het voorafgaande jaar. De meeste slachtoffers vielen in Oost Zeeuwsch-Vlaanderen. Het is niet onwaarschijnlijk dat —, voornamelijk jonge, Kokmeeuwen een besmetting met botulisme kunnen introduceren. En wel doordat jonge Kokmeeuwen sterke zwerfneigingen hebben en betrekkelijk ongevoelig zijn voor het toxine type C. Wilde Eend, Kokmeeuw en Bergeend worden gewoonlijk het talrijkst als slachtoffer aangetroffen. Ook bevinden zich wel Kluten onder de slachtoffers.

Provinciale Waterstaat in Zeeland: Het optreden van vogelsterfte door botulisme in de provincie Zeeland in 1976. Gestencild, 26 pag. & bijlage met gebiedswijze bespreking van 11 pag. (april 1977).

Botulisme in Amsterdam in 1976

In de in december 1976 uitgebrachte 'Tweede Nota Milieuhygiëne' door Burgemeester en Wethouders van de gemeente Amsterdam, die de organisatorische, bestuurlijke en wettelijke aspecten van de bestrijding van de milieuverontreiniging, gezien vanuit de betrokkenheid en de verantwoordelijkheid van het Gemeentebestuur van Amsterdam behandelt, werd ook een hoofdstuk opgenomen 'Vogelsterfte in Amsterdam als gevolg van botulisme 1976' door drs. H. Heida, directeur van het Gemeentelijk Centraal Milieulaboratorium, Amstelveenseweg 88-90 te Amsterdam. Het aantal vastgestelde slachtoffers was in 1976 in totaal 3950 watervogels tegen 1225 in 1975. Wilde Eenden bevonden zich voor het grootste deel onder de slachtoffers, maar ook Knobbelzwanen, Meerkoeten, Slobeenden, Kuifeenden, Wintertalingen, Blauwe Reigers, Krooneenden, Kokmeeuwen, Kluten, Spreeuwen en Futen. De verspreiding van de sterfte wordt op kaartjes aangegeven en ook hier wijst men op de noodzaak van het tijdig opruimen van de dode dieren.

Overdrukken van het botulismehoofdstuk (8 pag. druk & 13 kaartjes) zijn verkrijgbaar tegen overmaking van f 5,— op gemeentegirorekening 28 (het postgironummer van de Gemeentegiro is 13.500) van het Gemeentelijk Centraal Milieulaboratorium, Amsterdam, tel. 020-167373.

Botulisme

In de AO-reeks verscheen kortgeleden een nummer (nr. 1673) over het botulisme. Het behandelt de geschiedenis, typen, symptomen, milieuverontreiniging, verspreiding en de opmars van het botulisme. Voor de geïnteresseerde leek een korte, duidelijke en eenvoudige beschrijving van het botulisme. H. van Geenhuizen: Botulisme. 20 pag., 8 foto's, 1 kaartje, 3 tekeningen (1977). AO-reeks nr. 1673. Uitg. Stichting IVIO, Maerlanthuis, Lelystad, 03200-26514.

Nestkastonderzoek Ede (1977)

Dit 19e jaaroverzicht vermeldt 243 bezette nestkasten, waaronder 82 bezet door Bonte Vliegenvangers, evenals in 1976 geen Draaihals. Een lijst van geringde vogels vanaf 1955 tot en met 1977 is toegevoegd. Vanaf 1955 tot en met 1977 werden 30.408 vogels geringd. Het gestencilde verslag bevat 7 pagina's.

Nadere inlichtingen bij H. Stel, Balilaan 5, Ede, tel. 08380-10875.

Centraal-Nestkast-Onderzoek 1976

Dit is het laatste verslag van het nestkastonderzoek in Meijendel bij Wassenaar dat sinds 1946 gehouden werd. Het hoofddoel was 'het opbouwen en in stand houden van een zo gevarieerd mogelijke holenbroederstand in het waterwingebied'. Holenbroedende vogels leveren daar een wezenlijke bijdrage aan het op peil houden van de insectenfauna. Tijdens het onderzoek werden 26.363 vogels geringd. Experimenten werden uitgevoerd om te komen tot een 'ringmusvrije' nestkast. Het nestkastonderzoek in Meijendel heeft tot voorbeeld gediend in vele andere delen van het land.

Nadere inlichtingen over dit gestencild verslag over 1976 (17 pagina's) bij drs. C. W. Stam, Mozartstraat 255, 2325-XV-Leiden, tel. 071-762210.

De Dinkel: krom of recht?

Door de voorgenomen normalisatiewerkzaamheden in het Boven-Dinkeldal, die de agrarische-, natuurbeschermings- en waterstaatkundige belangen ernstig schaden, wordt één van de laatste onaangetaste bekenstelsels van ons land bedreigd.

Dit is de conclusie van een studie, gemaakt over de Dinkel en haar zijbeken, een laaglandbekencomplex in het uiterste oosten van Overijssel, in de gemeente Losser en Oldenzaal.

De NJN en de NBK hebben in 1975 een studie gemaakt van de natuurlijke kwaliteiten van het Boven-Dinkelsysteem en de bedreigingen daarvan. Van deze studie is een 90 pagina's tellend (gestencild) verslag gemaakt. Het rapport gaat uitvoerig op de problematiek in welke thans uiterst actueel genoemd moet worden. Wordt aan de momenteel op gang komende kanalisatie geen voldoende richtbaarheid gegeven, dan rest de Dinkel slechts een toekomst als goot in een fraai landschap. Ook andere beken lopen thans een ernstig gevaar, met name de Glanerbeek, de Reet en de Rünenbergerbeek.

J.T.

Jaap Jelle Feenstra & Paul Vertegaal: De Dinkel: krom of recht? Gestencild, 90 pag. (1976). Uitg. Nederlandse Jeugdbond voor Natuurstudie en Natuurbeschermingscommissie Jeugdbonden voor Natuurstudie, Utrecht. Het 'Dinkelboek' is te bestellen door overmaking van f 5,25 op giro 233040 tnv Jeugdbondenuitgeverij te Amsterdam, onder vermelding van 'Dinkelboek'.

Broedvogelinventarisatie Zompe 1976

De Zompe is een 75,4 ha groot gebied met bos, weiland, bouwland, houtwallen, moerasvegetatie en wat open water even ten oosten van Doetinchem. Een broedvogellijst geeft alle soorten aan die als mogelijke, waarschijnlijke of zekere broedvogel zijn vastgesteld in of aan de rand van dit gebied. Van vele soorten zijn verspreidingskaartjes opgenomen. Ook wordt een lijst van waargenomen niet-broedvogels vermeld. Het boekje wordt in grote hoofdstukken verdeeld: beschrijving van het onderzochte gebied, inventarisatie en Trefkans (van een 30-tal broedvogelsoorten). De gemeente Doetinchem is van plan de weilanden ten westen van de Vergeten Hoek en de ijsbaan met een bungalowpark te bebouwen. Aan de hand van deze inventarisaties tracht men prognoses op te stellen over de invloed van deze bebouwing op de vogelpopulatie.

Theo Giesen & Robert Kwak: Broedvogelinventarisatie Zompe 1976. 87 pag., gestencild, 114 figuren, 3 tabellen, 2 kaartjes (1977). Verkrijgbaar door overmaking van f 5,— (incl. verzendkosten) op gironummer 2 827 262 tnv Th. G. Giesen, Van Roggenstraat 8, Gaanderen, onder vermelding van 'De Zompe 76'.

Organisatie Wintervoeding en Revalidatie 'Gooi- en Vechtland'

Een kort, maar indrukwekkend, jaarverslag geeft ons een indruk van het werk dat deze organisatie voor de vogels verzet. Door leerlingen van de Tuinbouwschool te Naarden werden 45 nestkasten gemaakt. Bestaande uilen- en valkenkasten worden met succes bewoond. In Valkeveen werden 75 nestkastjes opgehangen en het vogelasiel (tel. 02153-14465) kreeg weer vele slachtoffertjes, waaronder botulisme-slachtoffers.

Nadere inlichtingen bij mevrouw E. M. Mulder-Eenjes, Prins Frederik Hendriklaan 6, Naarden, 02159-43628. Voor toezending van de laatste 2 verslagen dient men f 1,— over te maken op postgiro 328180 tnv G. Mulder, Naarden.

Kraanvogels 1976

Méer dan 500 meldingen van Kraanvogels in Limburg in 1976 werden uitgewerkt door W. Vergoossen. In het voorjaar passeerden 2200-2700 Kraanvogels tussen 24 februari en 3 april, terwijl tussen 12 augustus en 13 november zo'n 15.000 tot 20.000 Kraanvogels Limburg en het zuidoostelijk deel van Noord-Brabant passeerden. Het weekend 13-14 november gaf een piek te zien toen meer dan 8000 Kraanvogels werden gezien. Vliegrichtingen worden op windrozen aangegeven en een kaartje van pleisterplaatsen is toegevoegd.

W. Vergoossen (1977): Kraanvogels in 1976. Natuurhistorisch Maandblad 66 (9): 143-148. Losse nummers verkrijgbaar voor f 2,50 bij de administratie Natuurhistorisch Genootschap in Limburg, p/a Bosquetplein 7, Maastricht, tel. 043-13671, giro 1 036 366.